

በፌዴራል ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር የኢትዮጵያ የሕብረተሰብ ጤና ኢንስቲትዩት ዜና ኢህጻን

መጋቢት 2008 ቅጽ 1 ቁጥር 6

በኢ.ሕ.ጤ. የህዝብ ግንኙነትና ኮሙኒኬሽን ቢሮ በየወሩ የሚዘጋጅ

የኢንስቲትዩቱ ሰራተኞች ወርሃዊ መደበኛ ስብሰባ ተካሄደ

የመልካም አስተዳደር ችግሮችን ለመፈታት በየካቲት እና መጋቢት ወር 2008 ዓ.ም በወጣው እቅድ መሰረት የውስጥና የውጪ ደንበኞች ያቀረቡት አስተያየት ችግሮቹ መፈታታቸውን ለማረጋገጥ በተቋሙ ዋና ዳይሬክተር ሰብሳቢ ቢነት የኢንስቲትዩቱ ሰራተኞች መጋቢት 30/2008 ዓ.ም ውይይት አካሄደዋል።

የውይይቱ ዋና አላማም በኢንስቲትዩቱ የተለዩትን የውጪና የውስጥ ደንበኞች አስተያየት እና የመልካም አስተዳደር ችግሮችን በአፋጣኝ በመፍታት የተገልጋዮችን እርካታ ለማረጋገጥ ታስቦ የተዘጋጀ ውይይት ነው።

በህዝብ ግንኙነት ጽ/ቤት በኩል በወቅቱ የተተነተነ ሪፖርት ለማኔ

ጅመንትና ለሚመለከታቸው ዳይሬክቶራቶች በጽሁፍ ከማቅረቡም በላይ በመልካም አስተዳደር ችግሮች ዙሪያ በታህሳስ፣ በጥር እና በ

የካቲት ወር መሰራት ይጠበቅባቸው የነበሩትን ዝርዝር ተግባራት ...ወደ ገጽ 3 ዞሯል

ሴቶችና ወጣቶች ከተለያዩ በሽታዎች ራሳቸውን እንዲጠብቁ የሚያስችል ስልጠና ተሰጠ

የኢንስቲትዩቱ ሴቶችና ወጣቶች ጉዳይ ዳይሬክቶሬት የአብድ ውሻ በሽታ ምልክቶችና መከላከያው፣ የጡትና ማህጸን ካንሰር በሽታ ምልክቶች እና መከላከያ ዘዴያቸው በሚሉ ርእሶች ዙሪያ በጉለሌ ክ/ከተማ ስር ለሚገኙ 49 ለሚሆኑ ሴቶችና ወጣቶች ከመጋቢት 15-18/2008 ዓ/ም በኢንስቲትዩቱ አዳራሽ ስልጠና ሰጠ።

ወ/ሮ መኒት መኩሪያ የሴቶችና ወጣቶች ጉዳይ ዳይሬክቶሬት ኤክስፐርት የስልጠናውን ዋና አላማ እንደገለጹት በአብድ ውሻ በሽታ እና በጡትና ማህጸን ጫፍ ካንሰር ዙሪያ ያሉትን ቅድመ መከላከያና ጥንቃቄ በሚገባ ግንዛቤ በማስጨበጥ ስልጣኞቹ በክ/ከተማና በወረዳዎች ትምህርት እንዲሰጡ ታስቦ የተዘጋጀ ስልጠና ነው ብለዋል።

ሃላፊ ስልጠናውን አስመልክቶ እንደ አብራሩት ስልጠናው እንደተጀመረ ጤናማ ምግብ ምን ማለት እንደሆነ የተለያዩ የምግብ አይነቶች ያላቸውን የምግብ ይዘት፣ ሴቶች እራሳቸውን ከማህጸን ጫፍ ካንሰር እንዴት ቅድመ መከላከል እንደሚያደርጉ ትምህርት የተሰጠ ሲሆን በቀጣዩ ቀን ደግሞ የአብድ ውሻ በሽታ ሲከሰት ሊታዩ የሚችሉ ምልክቶች እና ሊደረጉ የሚገባቸውን ጥንቃቄዎች ላይ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠና ተሰጥቷል ብለዋል።

ሃላፊው በመጨረሻም እንደገለጹት ስልጣኞች በስርአተ ጾታ ዙሪያ የበለጠ ግንዛቤ እንዲኖራቸው ከማድረግ አንጻር የስራአተ ጾታ ምንነትና የህይወት ክህሎት ስልጠና የተሰጠ ሲሆን በቀረበው ስልጠና ላይ ስልጣኞች በቡድን በመወያየት አንድ አይነት ግንዛቤ እንዲኖራቸው ለማድረግ ጥረት ተደርጓል ሲሉ አብራርተዋል።

በኢንስቲትዩቱ የካይዘን ትግበራ ከፍተኛ ትኩረት ተሰጥቶት እየተሰራ መሆኑ ተገለጸ

የኢትዮጵያ ህብረተሰብ ጤና ኢንስቲትዩት በተመረጡ አራት ዘርፎች በግቢ ውበትና ጽዳት ክልሎች በንብረት አስተዳደር ክልሎች በሪከርድና ማህደር ክልሎች እና በቢሮ አስተዳደር ክልሎች የካይዘን ፍልስፍና አሰራርን በሚገባ ተግባራዊ እያደረገ መሆኑ ተገለጸ።

አቶ ሁሴን ፋሪስ የኢንስቲትዩቱ አቅርቦትና ፋይናንስ ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር በኢንስቲትዩቱ የካይዘን ፍ

ዳይሬክተር አያይዘው እንደገለጹት የግቢ ውበትና ጽዳትን በተመለከተ ከሶስተኛው የኢንስቲትዩቱ ሳይንቲፊክ ኮንግረንስ ጋር በማያያዝ በቅንጅት እየሰሩ እንደሚገኙ እና ለዚህም ያገለገሉ ብረቶች የመሸጥ ስራ መሰራቱን በቀጣይ ደግሞ በኢንስቲትዩቱ ያሉ እንጨቶችን የማሰወገድ ስራ ለመስራት በዝግጅት ላይ እንደሚገኙ አብራርተዋል።

ሃላፊው በተጨማሪም እንዳብራሩት

ናዊና ውበቱን የጠበቀ ከማድረግ ጋር ተያይዞ እየተሰራ ያለውን ሲያብራሩ የምግቡን ጥራት ለማስጠብቅ በግቢው ውስጥ መጋዘን የምግብ ማብሰያ ቤት ለማስራት ትኩረት ተሰጥቶ እየተሰራ መሆኑን እና ይህም የግቢውን ውበት ከመጠበቅ አንጻር ከፍተኛ ጥቅም እንዳለው ገልጸዋል።

በመጨረሻም ሃላፊው እንዳስቀመጡት የማይስፈልጉ ኬሚካሎችን የማስ

ቀድሞ የነበረው የማህደር አያያዝ /በስተግራ/ እና ከካይዘን

ትግበራ በኃላ

ልስፍና አሰራር ትኩረት ስለመሰጠቱ ሲያብራሩ በተቋሙ ውስጥ በሪከርድና ማህደር በኩል የማህደር መደርደሪያዎች ተሰርተዋል፤ በርካታ የፋይል ማቀፊያ ተገዝተዋል፤ የጉዳይ ፋይሎችና የሰራተኛ ፋይሎች እንዲሁም የቆዩ ፋይሎችና ወቅታዊ ፋይሎች ተለይተው የማያስፈልጉትን በማስወገድ ላይ እንደሚገኙ ብለዋል።

ደረጃውን የጠበቀ የታካሚ መጸዳጃ መገንባት እና የቆዩትን ደግሞ የማይስ ስራ እንዲሁም የመኪና ማቆሚያ በማሳተካክል ላይ የሚገኙ ሲሆን የአትክልት እና የቆሻሻ መጣያ ቦታዎችን በመለየት እቃዎች የመግዛት ስራ መሰራቱን አብራርተዋል።

ሃላፊው በኢንስቲትዩቱ ግቢ ውስጥ የሚገኘውን የሰራተኞች ክብብ ዘመ

ወገድ ሂደቱን በተመለከተ የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የኬሚስትሪ ትምህርት ክፍል ፐሮፖላሉን አዘጋጅተው የላኩልን ሲሆን በኢንስቲትዩታችን በኩል ተወያይተን ስንጨርስ ተፈራርመን ወደ ስራ በቅርብ ቀን ይገባል ብለዋል።

በኢንስቲትዩቱ የመልካም አስተዳደር ችግሮች እየተፈቱ መሆናቸው ተገለጸ

በኢንስቲትዩቱ የመልካም አስተዳደር ችግሮችን ለመፍታት ችግሮቹ ተለይተው ወደ ስራ ከተገባ ጊዜ ጀምሮ በተቋሙ በውጪና በውስጥ ደንበኞች ይቀርቡ የነበሩ የመልካም አስተዳደር ችግሮች በተሸለ ሁኔታ እየተፈቱ መሆናቸው ተገለጸ።

አቶ አቤል የሻነህ የህዝብ ግንኙነት ጽ/ቤት ሃላፊ እንደገለጹት በ

...እንዲሁም ሰራተኞች ትርፍ ጊዜቸውን የሚሰጡትን የእስፖርት ሜዳ ተጠርጎ ስራው በሂደት ላይ መሆኑ....

ኢንስቲትዩቱ የመልካም አስተዳደር ችግሮች በተሸለ ሁኔታ እየተፈቱ ነው ለዚህም በእንግዳ መቀበያ ተጽፎ የነበረው አላስፈላጊ ጥቅስ መነሳቱ፤ ለውጪና ለውስጥ ደንበኞች ሃሳብ መሸጫ መዝገብ እና ሳጥን ከመግቢያ በር ጀምሮ በግ... ወደ ገጽ 4 ዞሯል

በኢንሱቲትዩቱ አዲስ ለተቀጠሩ ሰራተኞች በስነ-ምግባር ዙሪያ ስልጠና ተሰጠ

የኢትዮጵያ ህብረተሰብ ጤና ኢንሱቲትዩት የስነ-ምግባር መከታተያ ጽ/ቤት በመልካም አስተዳደር ምንነት፣

ለተቀጠሩ ሰራተኞች በሁለት ዙር በተቋሙ አዳራሽ ስልጠና ሰጠ። አቶ ፋፋ ዳባ የስነ-ምግባር መከታ

ሙስና ጽንሰ ሃሳብ ግልጽነት እና ተጠያቂነት በሚሉ ርእሶች ዙሪያ 50 ለሚሆኑ በኢንሱቲትዩቱ አዲስ

ተያ ጽ/ቤት ሃላፊ የስልጠናውን ዋና አላማ ሲገልጹ እንዳብራሩት የተቋሙን ሰራተኞች ስለ መልካም አስ

ተዳደር እና ስለ ሙስና ጽንሰ ሃሳብ ጥልቅ የሆነ ግንዛቤ በማስጨበጥ በመልካም አስተዳደር ዙሪያ የሚፈጠሩትንና ለሙስና በር የሚከፍቱትን መንገዶች ለመዘጋት ታስቦ የተዘጋጀ ስልጠና ነው ብለዋል።

ሃላፊው አያይዘው እንደገለጹት በሃገር ደረጃ በመልካም አስተዳደርና በሙስና ምክንያት የሚፈጠሩ ችግሮችን ለማጥፋት መንግስት ከፍተኛ ትኩረት ሰጥቶ እየሰራ ይገኛል በመሆኑም እንደ ተቋማችንም የመልካም አስተዳደር ችግሮችን እና የሙስና አስተሳሰቦችን ለማጥፋት እየሰራን እንገኛለን ሲሉ አብራርተዋል።

በጨረሻም ሃላፊው እንዳስቀመጡት ስልጠኞች ከዚህ ስልጠና በኋላ የግልጽነትን አሰራር በመረዳት ደንበኞችን በመልካም ተቀብሎ ማስተናገድን ባህላቸው ከማድረግም በላይ በመልካም አስተዳደር እጦት ምክንያት የሚፈጠሩትን ችግሮች በመጋፈጥ አጥፊዎች አስፈላጊውን እርምጃ እንዲወስድባቸው ከፍተኛ ጥረት ያደርጋሉ ተብሎ ይታሰባል ብለዋል።

ከገጽ 1 የዞረ . ሰራተኞች ወርሃዊ መደበኛ

በመለየት ዳይሬክቶሬቶቹ በጽሁፍ ሪፖርት እንዲያቀርቡ ለዋና ዳይሬክተር እና ለም/ዋና ዳይሬክተሮች የመግልጽ ስራ እንደተሰራ በውይይቱ ወቅት ተገልጿል።

በዚህ መሰረትም በውጪ እና ውስጥ ደንበኞች በኩል ለተነሱት የተለያዩ ችግሮች የሚመለከታቸው ዳይሬክቶሬቶች ችግሮቹ የተከሰቱ በት ምክንያት እና ችግሮቹን ለመፍታት እየተደረገ ያለውን ጥረት ከመግለጻቸውም በላይ በተቋሙ በኩል ችግሮቹ ሊፈቱ የሚችሉበትንም መንገዶች ላይ አስተያየት ሰጥተዋል።

የመልካም አስተዳደር ችግሮችን ለመፍታት የተዘጋጀ ዝርዝር እቅድ በአቶ አረጋ ዘሩ በእቅድና ክትትል ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር የቀረበ ሲሆን ተግባራዊ አፈጻጸም በሚፈለገው ደረጃ እንዳልሆነ የሚያሳይ መሆኑን አስረድተዋል።

በሪፖርቱ ዙሪያ የኢንሱቲትዩቱ ዋና ዳይሬክተር ዶ/ር አመሃ ከበደ

ና ም/ዋና ዳይሬክተር ዶ/ር ይበልጣል አሰፋ አስተያየት ተሰጥቶ በታል።

በውጪ ደንበኞች የተነሱ ቅሬታዎችን የክልል ላብራቶሪ አቅም ግንባታ፣የአቅርቦትና ፋይናንስ፣ የጠቅላላ አገልግሎትና የሰው ሀብት ዳይሬክቶሬቶች በጋራ በመገናኘት በአጭር ጊዜ የሚፈቱትን በመፍታት በመካከለኛና በረጅም ጊዜ የሚፈቱትን ደግሞ በመለየት የጊ

...በእለቱ የተካሄደው ስብሰባ ከዚህ ቀደም ከተካሄዱት ውይይቶች በሰራተኛው ተሳትፎም ሆነ በተነሱት ፍሬ ሃሳቦች በባም መሻሻል የታየበት መሆኑንና .....

ዜ ሰሌዳ አዘጋጅተው በየሳምንቱ ለማኔጅመንት ሪፖርት እንዲያደርጉ ከስምምነት ላይ የተደረሰ ሲሆን የቀረቡት የተላያዩ ችግሮች

ን የሚመለከታቸው ዳይሬክቶሬቶች እስከ ሚዚያ ኢጋማሽ በመፍታት ሪፖርት እንዲያቀርቡ ተወስኗል።

በውይይቱ ማጠቃለያ ላይ እንደተነሳው በእለቱ የተካሄደው ስብሰባ ከዚህ ቀደም ከተካሄዱት ውይይቶች በሰራተኛው ተሳትፎም ሆነ በተነሱት ፍሬ ሃሳቦች በባም መሻሻል የታየበት መሆኑንና በቀጣይ የሚካሄደው ጠቅላላ ስብሰባ በኢንሱቲትዩቱ የሚታዩትን የመልካም አስተዳደር ችግሮች ከመፍታት አንጻር ከውጤት ሊያደርሱ በሚችሉ ጉዳዮች ላይ በማተኮር የሁሉም ያላሰለሰ ጥረት እንደሚያስፈልግ መሳሰሉም ተሰጥቶበታል።

እያንዳንዱ ዳይሬክቶሬት የሚሰራበትን መመሪያና ደንብ አትሞ በማዘጋጀት ለደንበኞች በሚታይ የተሰጠውን ሃላፊነትና የስራ ድርሻ በመወጣት እንዲሁም ወደ ተግባር በመቀየር በየሳምንቱ ሪፖርት ለማኔጅመንቱ እንዲያቀርብ ተወስኖ የእለቱ የውይይት ስብሰባ ተጠናቋል።

... በኢንስቲትዩቱ የመልካም አስተዳደር
ከገጽ 2 የዞረ

ቢው ውስጥ በተለያዩ ቦታዎች
መዘጋጀታቸው፣ በውጫና በውስጥ
ደንበኞች አስተያየት መሰረት
ከሃላፊዎች ጋር በተደረገው
ውይይት በርካታ ችግሮች መፈታታቸው
እንደ አንድ ማሳያ ነው ብለዋል።

ሃላፊው አያይዘው እንደገለጹት በእንግዳ መቀበያ የውጤት መዘግየት
ይታይ ነበር ነገር ግን ከሚመለከታቸው
ክፍሎች ጋር በመነጋገር

...ከመግቢያ በር ጀምሮ በግቢው ውስጥ በተለያዩ ቦታዎች መዘጋጀቱ፣ በውጫና በውስጥ ደንበኞች አስተያየት መሰረት ከሃላፊዎች ጋር በተደረገው ውይይት በርካታ ችግሮች መፈታታቸው እንደ አንድ ማሳያ....

ገርና ችግሩ ምን እንደሆነ በመለየት ለችግሩም አቅጣጫና መፍትሄ በመስጠት ውጤቱ ሳይቆራረጥ እና በተሸለ ፍጥነት እየተሰጠ ሲሆን ከፌደራል ሆስፒታሎች ናሙናዎች የላብራቶሪ ድጋፍ አገልግሎት ከ750 ባላይ በመቀበል በቀን እስከ ምሽቱ 4 ሰአት ድረስ በመስራት ከፍተኛ ድጋፍ እየተደረገ ይገኛል ይህም የተቋሙን ሰራተኞች ጥንካሬ የሚያሳይ ነው ሲሉ አብራርተዋል።
ሃላፊው በጨረሻም እንደገለጹት በኔትዎርክ መቆራረጥ ምክንያት የነበረውን የመረጃ በወቅቱ ያለመድረስ ችግር ለመቅረፍ ከአይ.ሲ.ቲ ክፍል ጋር በመሆን ከፍተኛ ጥረት እየተደረገ ነው እንዲሁም ሰራተኞች ትርፍ ጊዜቸውን የሚሳልፉበትን የእስፖርት ሜዳ ተጠርጎ ስራው በሂደት ላይ መሆኑ የመልካም አስተዳደር ችግሮች በተሻለ መንገድ በመፈታት ላይ መሆናቸውን ያመለክታሉ ሲሉ ተናግረዋል።

ወቅታዊ መረጃ

የህዳሴ ግድብ ጥሬ ሃቅ

የመሰረት ድንጋይ መጋቢት 24 ቀን 2003 ዓ.ም. በታላቁ መሪ ክቡር አቶ መለስ ዜናዊ ተጣለ፣ የግድቡ ስፍራ፡- ቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት/ ጉባ፣ ግንባታው የሚካሄደው፡- በአባይ ወንዝ ላይ የሚያመነጨው ኃይል፡- 6000 ሜጋ ዋት የፋይናንስ ምንጭ፡- የኢትዮጵያ መንግሥት እና የኢትዮጵያ ብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች። ዋና ዋና ተግባሮች፡- ሲቪል ኤሌክትሮ ሜካኒካል፣ ሃይድሮ ሜካኒካል፣ የአካባቢ ጥበቃና መልሶ ማቋቋም፣ የግንባታ ጊዜ ሰባት ዓመታት ውስጥ ኃይል ማመንጨት ይጀመራል። ዋናው ግድብ፡-145 ሜትር ከፍታ 1,780 ሜትር ርዝመት ቴክኖሎጂ፡- ዋናው የኮንክሪት ግድብ አጠቃላይ ከሚሞላው 10.1 ሚሊዮን ኪዩቢክ ሜትር መጠን ያለው የRCC ሙሉት ውስጥ እስከ መጋቢት 10/2008 ዓ.ም 5.5 ሚሊዮን ኪዩቢክ ሜትር ተሞልቷል። ሳይል ዳም፡-50 ሜትር ከፍታ፣ 5.2 ኪሎ ሜትር ርዝመት፣ 15 ሚሊዮን ኪዩቢክ ሜትር መጠን የድንጋይ ሙሉት (Rock Fill) የሚፈልግ ሲሆን እስከ መጋቢት 10/2008 ዓ.ም 5.2 ኪዩቢክ ሜትር መጠን የድንጋይ ሙሉት ተከናውኗል። የኃይል ማመንጫ ጣቢያ፡- በግድቡ ግርጌ በስተቀኝ 10 ዩኒት፣ በግድቡ በስተግራ ስድስት ዩኒት፣ እያንዳንዳቸው የሚያመነጨት ኃይል 375 ሜጋ ዋት በዓመት 15,692 ጊጋ ዋት ሰዓት ያህል ኃይል ያመነጫል፣ የኃይል ማከፋፈያ ጣቢያው ባለ 500ኪሎ ሾልት መጠን ይኖረዋል። የኃይል ማስተላለፊያ መስመር፡- 240 ኪሎ ሜትር ርዝመት ያለው ባለ 400 ኪሎ ሾልት የኃይል ማስተላለፊያ መስመር ግንባታው እየተጠናቀቀ ይገኛል።፤

620 ኪሎ ሜትር ርዝመት ያለው ባለ 500 ኪሎ ሾልት የኃይል ማስተላለፊያ መስመር በግንባታ ላይ ይገኛል። የኤሌክትሮ ሜካኒካል እና ሃይድሮ ሜካኒካል ስራዎች፡- ዲዛይን፣ ምርት፣ አቅርቦት፣ ተከላ እና ፍተሻ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ ብረታ ብረት እና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን እየተከናወነ ይገኛል። የአባይ ወንዝን እንደገና የመቀል በስ ስራ ተሰርቷል፣ ከፍተኛው የውኃ ልክ 640 ሜትር ከባህር ጠለል በላይ ሲደርስ ነው። የሚሸፍነው ቦታ 1,874 ስኩዩር ኪሎ ሜትር የሚደርስ ነው፣ ውኃው ከግድቡ 246 ኪሎ ሜትር ርዝመት ያህል ወደኋላ ይተኛል፣ ውኃው ከባህር ጠለል በላይ 640 ሜትር መጠን ሲያልፍ በቀላሉ የሚያስተነፍሱ 3 በሮች አሉት። የአካባቢ ጥበቃ እና መልሶ ማቋቋም ስራዎች፡- 110 ኪሎ ሜትር ርዝመት ያለው ከአሶሳ ማንኩሽ የሚያገኛኝ ተለዋጫ መንገድ፣ ከዋናው ግድብ በታች አምስት ኪሎ ሜትር ርቀት ላይ 240 ሜትር ርዝመት ያለው ድልድይ ግንባታ፣ ወሃው በሚተኛበት አካባቢ ያሉ ነዋሪዎችን መልሶ የማስፈር ስራ፣ 123,000 ሄክታር የምንጣር ስራ ተከናውኗል። በግንባታ አካባቢ የህክምና አገልግሎት መስጫ ተቋማት ግንባታ፣ የባንክ አገልግሎት፣ የፖስታ አገልግሎት፣ እና የጉሙሩክ እና ትራንዚት አገልግሎቶች ተሟልተዋል። ሌሎች መረጃዎች፡- የታላቁ የህዳሴ ግድብ በዓለም እስከ አሁን ከተገነቡ ግድቦች ጋር ሲነጻጸር 8ኛ ደረጃ ሲሆን ከአፍሪካ የመጀመሪያው ግዙፉ ግድብ ይሆናል። በአሁኑ ወቅት 317 የውጫ አገር ባለሙያዎች፣ 10,355 ኢትዮጵያውያን፣ 2,300 በላይ የሆነ የተለያዩ ማሽነሪዎች በግንባታው ላይ ይገኛሉ።